

ДСТУ Б А. 1.1-53-94

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ
Система стандартизації та нормування в будівництві
Методи визначення пористості
Терміни та визначення

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНИЙ

Українським науково-дослідним інститутом в'яжучих речовин та матеріалів ім. **В.Д.Глуховського** Міносвіти України
(д.т.н. **Рунова Р.Ф.**, к.т.н. **Кочевих М.О.**)

2 ВНЕСЕНИЙ

Відділом державних нормативів та стандартів Держкоммістобудування України

3 ЗАТВЕРДЖЕНИЙ ТА ВВЕДЕНИЙ В ДІЮ

Наказом Державного комітету України у справах містобудування і архітектури від 27.09.94 № 42

4 ВВЕДЕНИЙ ВПЕРШЕ

ДСТУ Б А. 1.1-53-94 ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ
Система стандартизації та нормування в будівництві
Методи визначення пористості
Терміни та визначення

Система стандартизации и нормирования в строительстве
Методы определения пористости
Термины и определения

Standardization and normalization systems in construction
Methods of porosity determination
Terms and definitions

Чинний від 1995-01-01

1. ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

1.1 Цей стандарт встановлює терміни та визначення понять у галузі будівельних матеріалів, що стосуються методів визначення пористості будівельних матеріалів.

1.2 Терміни, регламентовані в цьому стандарті, обов'язкові для використання в усіх видах нормативної документації, в довідковій та навчально-методичній літературі, що належить до галузі будівельних матеріалів, а також для робіт з стандартизації або при використанні результатів цих робіт, включаючи програмні засоби для комп'ютерних систем.

1.3 Вимоги стандарту чинні для використання в роботі підприємств, установ, організацій, що діють на території України, технічних комітетів з стандартизації, науково-технічних та інженерних товариств, міністерств, відомств.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті використані посилання на такі стандарти:

ДСТУ 1.2-93	Державна система стандартизації України. Порядок розроблення державних стандартів.
ДСТУ 1.5-93	Державна система стандартизації України. Загальні вимоги до побудови, викладу, оформлення та змісту стандартів.
КНД 50-011-93	Керівний нормативний документ зі стандартизації. Основні положення та порядок розробки стандартів на терміни та визначення.

3 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Для кожного поняття встановлено один стандартизований термін.

3.2 Подані визначення можна в разі необхідності розвивати шляхом введення до них похідних ознак, які доповнюють значення термінів, що використовуються. Доповнення не можуть порушувати обсяг і зміст понять, визначених у стандарті.

3.3 У стандарті як довідкові подані німецькі (de), англійські (en), французькі (fr), та російські (ru) відповідники стандартизованих термінів, а також визначення російською мовою.

3.4 У стандарті наведені абетковий показчик термінів українською мовою та абеткові показчики іншомовних відповідників стандартизованих термінів кожною мовою окремо.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ

4.1 пори Простір між елементами структури матеріалу, який не зайнятий речовиною матеріалу	de Poren en pores fr pores ru поры Пространство между элементами структуры материала, не занятое веществом материала
4.2 відкриті пори Пори, які сполучаються із зовнішньою поверхнею матеріалу	de offene Pore en opened pores fr pores ouverts ru открытые поры Поры, сообщающиеся с внешней поверхностью материала
4.3 закриті пори Пори, які не сполучаються із зовнішньою поверхнею матеріалу	de geschlossene Poren en enclosed pores fr pores fermés ru закрытые поры Поры, не сообщающиеся с внешней поверхностью материала
4.4 сполучені пори, зв'язані пори Пори, які з'єднуються між собою або з зовнішньою поверхнею матеріалу	de kommunizierende Poren, gebundene Poren en interconnected pores, associated pores fr pores interconnectés, pores associés ru сообщающиеся поры; связанные поры Поры, соединяющиеся между собой или с внешней поверхностью материала
4.5 капілярні пори Пори розміром 10^{-1} - 10^{-6} см, що визначають проникність матеріалу	de Kapillarporen en capillary pores fr pores capillaires ru капиллярные поры

Поры размером 10^{-1} - 10^{-6} см, определяющие проницаемость

4.5.1 проникність матеріалу Здатність матеріалу пропускати крізь себе рідину або газ	материала de Durchlässigkeit des Materials en material permeability fr perméabilité du matériau ru проницаемость материала Способность материала пропускать сквозь себя жидкость или газ
4.6 тупикові пори Відкриті пори, що мають один вихід на зовнішню поверхню матеріалу	de einseitig offene Poren en pores opened of one side fr pores ouverts d'un côté ru тупиковые поры Открытые поры, имеющие один выход на внешнюю поверхность материала
4.7 наскрізні пори Відкриті пори, кожна з яких має два виходи на зовнішню поверхню пористого матеріалу	de durchgehende Poren en through pores fr pores communicants ru сквозные поры Открытые поры, каждая из которых имеет два выхода на внешнюю поверхность пористого материала
4.8 пористість Ступінь заповнення об'єму матеріалу порами	de Porosität en porosity fr porosité ru пористость Степень заполнения объема материала порами
4.9 дійсна пористість; загальна пористість Відношення загального об'єму пор до об'єму матеріалу	de wirkliche Porosität; Gesamtporosität en true porosity; total porosity fr porosité réelle; porosité total ru истинная пористость; общая пористость Отношение общего объема пор к объему материала
4.10 відкрита пористість; уявна пористість Відношення загального об'єму сполучених між собою та зовнішнім середовищем пор до об'єму матеріалу	de offene Porosität; scheinbare Porosität en opened porosity; apparent porosity fr porosité apparente ru открытая пористость; кажущаяся пористость Отношение общего объема сообщающихся между собой и внешней средой пор к объему материала
4.11 умовна наскрізна пористість Пористість, яка визначає сумарний переріз пор, по яких можливий рух іонів під дією струму	de bedingte durchgehende Porosität en agreed trough porosity fr porosité ouverte d'un côté conventionnelle ru условная сквозная пористость Пористость, определяющая суммарное сечение пор, по которым возможно движение ионов под действием тока
4.12 порометрія Сукупність методів, які дозволяють визначити розподіленню пор в матеріалі за розмірами	de Poremessung en porosimetry fr porosimétrie ru порометрия Совокупность методов, позволя-

	ющих определить распределение пор в материале по размерам
4.13 розподілення пор за розмірами	de Porengrößenverteilung
Відносний вміст об'єму пор різного розміру в матеріалі	en pore size distribution fr distribution des pores par dimensions ru распределение пор по размерам
	Относительное содержание объема пор различного размера в материале
4.14 розмір пори	de Porengrösse
Лінійний розмір однієї пори, який характеризується середнім діаметром	en pore size fr dimension d'un pore
	ru размер поры
	Линейный размер одной поры, который характеризуется средним диаметром
4.15 середній діаметр пор	de Mittelporendurchmesser
Середнє значення діаметра пори, що визначається на базі статистичних даних експерименту	en average pore diameter fr diamètre moyen des pores ru средний диаметр пор
	Среднее значение диаметра поры, определяемое на основании статистических данных эксперимента
4.16 максимальний діаметр пор	de Maximalporendurchmesser
	en maxium pores diameter
	fr diamètre maximal des pores
	ru максимальный диаметр пор
4.17 середній гідравлічний діаметр пор;	de mittelhydraulischer Porendurchmesser; wirksamer Porendurchmesser
ефективний діаметр пор	en average hydraulic pores diameter; effective pores diameter
Відношення загального об'єму пор до загальної площі поверхні матеріалу	fr diamètre hydraulique moyen des pores; diamètre effectif des pores ru средний гидравлический диаметр пор; эффективный диаметр пор
	Отношение общего объема пор к общей площади поверхности материала
4.18 показник однорідності розміру пор	de Homogenitätsindex der Porengrößen
Зміна інтенсивності водопоглинання матеріалу в часі, що залежить від величини середнього гідравлічного діаметра пор	en homogeneity pores size index fr indice d'homogénéité des dimensions des pores ru показатель однородности размера пор
	Изменение интенсивности водопоглощения материала во времени, зависящее от величины среднего гидравлического диаметра пор
4.19 показник середнього	de Index der Mittelporengrößen

розміру пор

Границя відношення прискорення
водопоглинання до його швидкості

en average pore size index

fr indice de dimension moyeune des pores

ru показатель среднего размера пор
Предел отношения ускорения
водопоглощения к его скорости

4.20 диференціальна крива

розподілу пор за розмірами

Характер розподілення об'єму пор в
матеріалі в залежності від їх розмірів

de Differentialkurve der
Porengrössenverteilung

en differential curve of pore size
distribution

fr coutbe différentielle de distribution
des pores par dimensions

ru дифференциальная кривая
распределения пор по размерам
Характер распределения объема
пор в материале в зависимости от
их размеров

4.21 інтегральна крива розподілу пор за розмірами

Характер зміни загального об'єму
пор в матеріалі в обраному
діапазоні їх розмірів

de Integralkurve der
Porengrössenverteilung

en integral curve of pore size
distribution

fr courbe intégrale des valeurs
cumulées de distribution des pores
par dimension

ru интегральная кривая
распределения пор по размерам
Характер изменения общего
объема пор в материале в
выбранном диапазоне их
размеров

4.22 питома поверхня пористого простору

Відношення сумарної площі поверхні
пор в матеріалі до їх об'єму

de spezifische Oberfläche der
Porenraumes

en specific surface of pore space

fr surface spécifique de l'espace de
pores

ru удельная поверхность пористого
пространства

Отношение суммарной площади
поверхности пор в материале к их
объему

5 МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОРИСТОСТІ

5.1 оптичні методи

de optische Verfahren

en optical methods

fr méthodes optiques

ru оптические методы

Методи визначення загального
об'єму повітряних пор в матеріалі, їх
діаметра і форми, а також відстані
між порами за допомогою мікроскопа
або фотометр;

Методы определения общего
объема воздушных пор в
материале, их диаметра и
формы, а также расстояния
между порами с помощью
микроскопа или фотометра

5.1.1 метод мікроскопічного аналізу	de Methode der mikroskopischen Analyse
Метод, який заснований на вимірюванні під мікроскопом лінійних розмірів перерізів пору площині зрізу зразка	en method of microscopic analysis fr méthode d'analyse microscopique ru метод микроскопического анализа Метод определения пористости материала, основанный на измерении под микроскопом линейных размеров сечений пор в плоскости среза образца
5.1.2 метод підрахунку точок	de Methode der Punktzählungen
Метод визначення загального об'єму повітряних пор в матеріалі і діаметра їх перерізу шляхом нанесення точок на визначеній відстані одна від одної на тонко відшліфовану поверхню зразка та визначення під мікроскопом числа точок, що припадають на перерізи повітряних пор	en method of point count fr méthode de calcul des points ru метод подсчета точек Метод определения общего объема воздушных пор в материале и диаметра их сечений путем нанесения точек на определенном расстоянии друг от друга на тонко отшлифованную поверхность образца и определения под микроскопом числа точек, приходящихся на сечения воздушных пор
5.1.3 метод лінійного переміщення	de Methode der Zinienverschiebung
Метод визначення пористості діаметра перерізів пор і відстані між порами в матеріалі при переміщенні із заданою швидкістю зразка або оптичного пристрою (стереоскопічного мікроскопа) в полі зору лінії, нанесеної на поверхню шліфа матеріалу	en method of linear displacement fr méthode de déplacement lineaire ru метод линейного перемещения Метод определения пористости диаметра сечений пор и расстояния между порами в материале при передвижении с заданной скоростью образца или оптического устройства (стереоскопического микроскопа) в поле зрения линии, нанесенной на поверхность шлифа материала
5.1.4 метод вимірювання поверхні	de Methode der Flächeenmessung
Метод визначення загальної пористості матеріалу шляхом вимірювання площі перерізу пор на фотозображенні тонко відполірованої поверхні зразка	en method of surfaces measurement fr méthode de mesure des surfacee ru метод измерения поверхности Метод определения общей пористости материала путем измерения площади сечения пор на фотоизображении тонко отполированной поверхности образца
5.1.5 метод електронної мікроскопії	de Methode der Elektronenmikroskopie

Метод дослідження пористості матеріалу за допомогою електронного пучка, який дозволяє визначити радіус пор за розміром 25 А	en method of electron microscopy fr méthode de microscopie électronique ru метод электронной микроскопии
5.1.6 фотометричний оптичний метод	de fotometrische optische Methode en photometric optical method
Метод дослідження поверхневого розподілу пор на поверхні горизонтальних відшліфованих перерізах матеріалу за допомогою фотоелектронного пристрою	fr méthode photométrique optique ru фотометрический оптический метод
5.1.7 металографічний аналіз	de metallografische Analyse
Аналіз пористості матеріалу за допомогою оптичної мікроскопії, що використовує відбите світло	en metallographic analysis fr métallographie microscopique ru металлографический анализ
5.1.8 мікрорентгенівський аналіз	de Mikroröntgenanalyse en micro X-ray analysis fr analyse aux microrayons X ru микрорентгеновский анализ
Аналіз пористості матеріалу як на поверхні, так і в об'ємі шліфа що виконується за допомогою мікроскопу, який працює в рентгенівському випромінюванні	Анализ пористости материала как на поверхности, так и по всему объему шлифа, выполняемый с помощью микроскопа, работающего в рентгеновском излучении
5.2 метод квазіупругого нейтронного розсіювання	de Methode der quasielastischen Neutronenstreuung
Метод визначення загального об'єму капілярної пористості матеріалу за об'ємом вільної наявної води за допомогою пучка нейтронів з довжиною хвилі приблизно 1 А	en method of quasi-shape-elastic neutron scattering fr méthode de dispersion quasiélastique neutronique ru метод квазиупругого нейтронного рассеивания
5.3 метод малокутового рентгенівського розсіювання	de Methode der wenig winkligen Röntgenstreuung
Метод визначення питомої поверхні пористого простору та об'єму пор в	en small angle X-ray method of dispersion

матеріалі за інтенсивністю fr méthode de diffusion à petits
розсіювання зразком рентгенівського angles aux rayons X
випромінювання в районі малих кутів ru метод малоуглового
відображення рентгеновского рассеивания

Метод определения удельной
поверхности порового
пространства и объема пор в
материале по интенсивности
рассеяния образцом
рентгеновского излучения в
области малых углов
отражения

**5.4 механічний метод; метод de mechanische Methode;
подрібнення Brechensmethode**

en mechanical method; method of
crushing

fr méthode mécanique; méthode
de concassage

ru механический метод; метод
дробления

Метод визначення дійсних розмірів
та співвідношення по різних
діаметрів в матеріалі за допомогою
диференціальних та інтегральних
кривих розподілу питомих об'ємів
фракцій подрібненого матеріалу в
інертній рідині

Метод определения истинных
размеров и соотношения пор
различных диаметров в
материале с помощью
дифференциальных и
интегральных кривых распре-
деления удельных объемов
фракций измельченного
материала в инертной жидкости

5.5 пікнометричний метод de pyknometrische Methode

Метод визначення пористості en bottle method

матеріалу шляхом вимірювання fr méthode picnométrique

об'єму зразка в природному та ru пикнометрический метод

абсолютно щільному стані з
використанням інертної рідини або
газу як дисперсійного середовища
вимірювання Метод определения пористости
материала путем измерения
объема образца в естественном
и абсолютно плотном состоянии с
использованием инертной
жидкости или газа в качестве
дисперсионной среды измерения

**5.6 метод гідростатичного de Methode des hydrostatischen
зважування Wiegens**

Метод визначення об'єму пору en method of hydrostatic weighing

матеріалі шляхом вимірюванні маси fr méthode de pesage hydrostatique

його зразка на повітрі і в робочій
рідині відомої густини (воді) за ru метод гідростатического
допомогою гідростатичних ваг взвешивания

Метод определения объема пор в
материале путем измерения
массы его образца на воздухе и в
рабочей жидкости известной
плотности (воде) при помощи
гидростатических весов

**5.7 метод кінетики de Methode der
водопоглинання Wasserabsorptionsskinetik**

en method of water absorption kinetics

fr méthode de cinétique de
l'absorption d'eau

Метод визначення капілярної пористості шляхом безперервного або дискретного гідростатичного зважування зразків у процесі їх водопоглинання протягом визначеного терміну

Метод определения капиллярной пористости материала путем непрерывного или дискретного гидростатического взвешивания образцов в процессе их водопоглощения в течение определенного времени

5.8 метод десорбції рідини

deMethode der Flüssigkeitsdesorption

Метод визначення капілярної пористості матеріалу в залежності від характеристик рідини, що використовується, заснований на

enmethod of liquid desorption

залежності між кінетикою десорбції рідини і розмірами капілярів матеріалу насичуваного рідиною

fr méthode de désorption du liquide

ru метод десорбции жидкости

Метод определения капиллярной пористости материала в зависимости от характеристик используемой жидкости, основанный на зависимости между кинетикой десорбции жидкости и размерами капилляров материала насыщаемого жидкостью

5.8.1 кінетика десорбції

deDesorptionskinetik

Зміна в часі кількості речовини, що виділяється в зовнішнє середовище, поглинутої твердими або рідкими тілами

endesorption kinetics

fr cinétique de la désorption

ru кинетика десорбции

Изменение во времени количества выделяющегося во внешнюю среду вещества, поглощенного твердыми или жидкими телами

5.9 метод капілярної конденсації; метод адсорбції парів води

deVerfahren der Kapillarkondensation; Adsorptions verfahren der

Метод визначення пористої структури матеріалу, що стійка до видалення та введення води шляхом зняття

Wasserdampfe

ізотермадсорбції парів води

enmethod of capillary condensation; method of water vapours

fr méthode de condensation capillaire; méthode de vapeurs d'eau

ru метод капиллярной конденсации; метод адсорбции паров воды

Метод определения пористой структуры материала, которая устойчива к удалению и введению воды, путем снятия изотерм адсорбции паров воды

5.9.1 ізотерма адсорбції

de Adsorptionsisotherme

Залежність кількості поглинутої матеріалом речовини від концентрації цієї речовини в робочому середовищі при сталій температурі

en adsorption isotherm

fr isotherme d'adsorption

ru изотерма адсорбции

Зависимость количества поглощенного материалом вещества от концентрации этого вещества в рабочей среде при постоянной температуре

5.10 метод витиснення води

deMethode der Wasserverdrängung

з насиченого зразка тиском повітря, який зростає поступово

Метод визначення розмірів пор матеріалу за вимірюванням підвищення тиску повітря на рідину, яку вміщує зразок, і визначенню швидкості його виділення з матеріалу

aus desättigten Probe unter Luftdruck der stufenartig ansteigen

en method of water displacement from saturated sample by stepwise growing air pressure
fr méthode de déplacement d'eau de l'échantillon saturé par pression d'air en croissance étagée

ru метод вытеснения воды из насыщенного образца постепенно растущим давлением воздуха
Метод определения размеров пор в материале по измерению повышения давления воздуха на жидкость, находящуюся в образце, и определению скорости его выделения из материала

5.11 метод взаємного витиснення рідин

Метод визначення розмірів пор в матеріалі, заснований на залежності між діаметрами капілярних пор і тиском, необхідним для видавлювання однієї рідини іншою

de Methode der beiderseitigen Flüssigkeitsverdrängung

en method of reciprocal displacement of liquids

fr méthode de déplacement réciproque des liquides

ru метод взаимного вытеснения жидкостей
Метод определения размеров пор в материале, основанный на зависимости между диаметрами капиллярных пор и давлением, необходимым для выдавливания одной жидкости другой

5.12 метод визначення повітропроникності

Метод визначення пористості матеріалу за допомогою вимірювання опору повітря, що проходить крізь шар матеріалу, заснований на визначенні його питомої поверхні з перерахунком на середній діаметр пор

de Methode der Luftdurchlässigkeitsbestimmung

en method of air permeability determination

fr méthode de détermination de la perméabilité à l'air

ru метод определения воздухопроницаемости

Метод определения пористости материала при помощи измерения сопротивления воздуха, проходящего через слой материала, основанный на определении его удельной поверхности с пересчетом на средний диаметр пор

5.13 метод низькотемпературної адсорбції азоту

Метод визначення об'єму пор в матеріалі за об'ємом адсорбованого газу, заснований на вимірюванні зменшення тиску в

de Methode der tiefgekühlten Stickstoffadsorption

en method of low temperature nitrogen adsorption

fr méthode d'adsorption d'azote de basse température

приладі за рахунок адсорбції газу і його охолодження	ru метод низкотемпературной адсорбции азота de Methode der Adsorption von Gasen bei niedrigen Temperaturen en method of low temperature gas adsorption fr méthode de mesure de l'adsorption de gaz à basse température ru метод определения объема пор в материале по объему адсорбированного газа, основанный на измерении уменьшения давления в приборе за счет адсорбции газа и его охлаждения

5.14 метод молекулярних щупів Метод визначення об'ємів пор в матеріалі з використанням молекулярних щупів - речовин які адсорбуються в порах матеріалу, діаметр яких більший ніж розмір молекули щупа	de Molekularfühlermethode en molecular stylus method fr méthode de tâteurs moléculaires ru метод молекулярных щупов Метод определения объемов пор в материале с использованием молекулярных щупов - веществ, адсорбирующихся в порах материала, диаметр которых больше размера молекулы щупа

5.15 метод електропровідності Метод визначення наскрізної пористості, заснований на вимірюванні електропровідності пористого, насиченого електролітом зразка	de Methode der Elektroleitfähigkeit en method of electric conduction fr méthode de conductibilité électrique ru метод электропроводности Метод определения сквозной пористости материала, основанный на измерении электропроводности пористого образца, насыщенного электролитом

5.16 метод ртутної порометрії; метод продавлення рідини крізь пористе тіло Метод визначення розподілення пор в матеріалі за їх розмірами шляхом вдавлення ртуті у вільні пори матеріалу в залежності від тиску ртуті на стінки пор, крайового кута змочування і поверхневого натягу ртуті	de Methode der Quecksilberporenmessung; Methode der Flüssigkeitsdurchdrückens durch Porenkörper en method of mercury pressure porosimetry; method of liquid forcing through a porous body fr méthode de porosimétrie de mercure; méthode de forcer le liquide à travers un corps poreux ru метод ртутной порометрии; метод продавливания жидкости через пористое тело Метод определения распределения пор в материале по их размерам путем вдавливания ртути в свободные поры материала в зависимости от давления ртути на стенки пор, краевого угла смачивания и поверхностного натяжения ртути

5.16.1 крайовий кут змочування рідини Кут між поверхнею, яка змочується і дотичною до зовнішньої поверхні рідини, що змочує	de Randwinkel der benetzenden Flüssigkeit en edge angle of liquid wetting fr angle marginal de mouillage des liquides ru краевой угол смачивания жидкости Угол между смачиваемой поверхностью и касательной к внешней поверхности смачивающей жидкости

5.16.2 поверхневий натяг рідини Натяг, який характеризує силу молекулярної взаємодії в рідині	de Oberflächenspannung der Flüssigkeit en liquid surface tension fr tension superficielle de liquide

	ги поверхностное жидкости	натяжение
	Натяжение, характеризующее силы молекулярного взаимодействия в жидкости	
5.17 метод насиченості гелієм	deHeliumsättigungsmethode	
Метод визначення пористості твердого матеріалу шляхом всмоктування гелію в зразок при абсолютному тиску 0,2 МПа	enmethod of saturation in helium fr méthode de saturation en hélium	
	ги метод насыщения гелием	
	Метод определения пористости материала путем всасывания гелия в пробу при абсолютном давлении 0,2 МПа.	

Абетковий покажчик українських термінів

аналіз металографічний.....	5.1.7
аналіз мікрорентгенівський	5.1.8
діаметр пор максимальний.....	4.16
діаметр пор середній.....	4.15
діаметр пор середній гідравлічний.....	4.17
діаметр пор ефективний.....	4.17
ізотерма адсорбції.....	5.9.1
кінетика десорбції.....	5.8.1
крива розподілу пор за розмірами диференціальна.....	4.20
крива розподілу пор за розмірами інтегральна.....	4.21
кут змочування рідини крайовий.....	5.16.1
метод адсорбції парів води.....	5.9
метод взаємного витиснення рідини.....	5.11
метод визначення повітропроникності.....	5.12
метод вимірювання поверхні.....	5.1.4
метод витиснення води з насиченого зразка тиском повітря, який зростає поступово	5.10
метод гідростатичного зважування.....	5.6
метод десорбції рідини.....	5.8
метод електронної мікроскопії.....	5.1.5
метод електропровідності.....	5.15
метод капілярної конденсації.....	5.9
метод квазіупругого нейтронного розсіювання.....	5.2
метод кінетики водо поглинання.....	5.7
метод лінійного переміщення	5.1.3
метод механічний.....	5.4
метод молекулярних щупів.....	5.14
метод мікроскопічного аналізу.....	5.1.1
метод насиченості гелієм.....	5.17
метод низькотемпературної адсорбції азоту.....	5.13
метод оптичний фотометричний.....	5.1.6
метод підрахунку точок.....	5.1.2
метод пікнометричний.....	5.5
метод поро метри ртутної.....	5.16
метод подрібнення.....	5.4
метод продавлення рідини крізь пористе тіло	5.16
метод рентгенівського розсіювання мало кутового	5.3
методи оптичні.....	5.1
поверхневий натяг рідини	5.16.2
поверхня пористого простору питома.....	4.22
показник однорідності розміру пор.....	4.18
показник середнього розміру пор.....	4.19

пори.....	4.1
пори відкриті.....	4.2
пори закриті	4.3
пори зв'язані.....	4.4
пори капілярні.....	4.5
пори наскрізні	4.7
пори сполучені.....	4.4
пори тупикові.....	4.6
пористість.....	4.8
пористість відкрита.....	4.10
пористість дійсна.....	4.9
пористість загальна	4.9
пористість наскрізна умовна.....	4.11
пористість уявна.....	4.10
порометрія.....	4.12
проникність матеріалу.....	4.5.1
розподілення пор за розмірами.....	4.13
розмір пори.....	4.14

Абетковий покажчик німецьких термінів

Adsorptionsisotherme.....	5.9.1
Adsorptions verfahren der Wasserdämpfe.....	5.9
bedingte durchgehende Porosität.....	4.11
Brechensmethode.....	5.4
Desorptionskinetik.....	5.8.1
Differentialkurve der Porengrößenverteilung.....	4.20
durchgehende Poren	4.7
Durchlässigkeit des Materials	45.1
einseitig offene Poren.....	4.6
fotometrische optische Methode.....	5.1.6
gebundene Poren.....	4.4
Gesamtporosität	4.9
geschlossene Poren.....	4.3
Heliumsättigungsmethode.....	5.17
Homogenitätsindex der Porengrößen.....	4.18
Index der Mittelporengrößen	4.19
Integralkurve der Porengrößenverteilung.....	4.21
kommunizierende Poren.....	4.4
Kapillarporen.....	4.5
Maximalporendurchmesser.....	4.16
mechanische Methode	5.4
metallografische Analyse.....	5.1.7
Mikroröntgenanalyse.....	5.1.8
mittelhydraulischer Porendurchmesser	4.17
Mittelporendurchmesser.....	4.15
Methode der beiderseitigen Flüssigkeitsverdrängung.....	5.11
Methode der Elektroleitfähigkeit.....	5.15
Methode der Elektronenmikroskopie.....	5.1.5
Methode der Flächenmessung.....	5.1.4
Methode der Flüssigkeitsdesorption.....	5.8
Methode der Flüssigkeitsdurchdrückens durch Porenkörper	5.16
Methode des hydrostatischen Wiegens.....	5.6
Methode der Zinienverschiebung.....	5.1.3
Methode der Luftdurchlässigkeitsbestimmung.....	5.12
Methode der mikroskopischen Analyse.....	5.1.1
Methode der tiefgekühlten Stickstoffadsorption.....	5.13

Methode der Punktzählungen	5.1.2
Methode der quasielastischen Neutronenstreuung.....	5.2
Methode der Quecksilberporenmessung.....	5.16
Methode der Wasserabsorptionskinetik.....	5.7
Methode der Wasserverdrängung aus desättigten Probe unter Luftdruck der stufenartig ansteigen	5.10
Methode der wenig winkligen Röntgenstreuung	5.3
Molekularfuhrermethode.....	5.14
Oberflächenspannung der Flüssigkeit.....	5.16.2
offene Pore.....	4.2
offene Porosität.....	4.10
optische Verfahren	5.1
Poren.....	4.1
Porengrösse.....	4.14
Porengrößenverteilung.....	4.13
Poremessung.....	4.12
Porosität.....	4.8
pyknometrische Methode.....	5.5
Randwinkel der benetzenden Flüssigkeit.....	5.16.1
scheinbare Porosität.....	4.10
spezifische Oberfläche des Porenraumes.....	4.22
Verfahren der Kapillarkondensation.....	5.9
wirkliche Porosität	4.9
wirksamer Porendurchmesser	4.17

Абетковий показчик англійських термінів

adsorption isotherm.....	5.9.1
agreed trough porosity.....	4.11
apparent porosity.....	4.10
associated pores.....	4.4
average hydraulic pores diameter.....	4.17
average pore diameter	4.15
average pore size index.....	4.19
bottle method.....	5.5
capillary pores	4.5
closed pores.....	4.3
desorption kinetics.....	5.8.1
differential curve of pore size distribution.....	4.20
edge angle of liquid wetting	5.16.1
effective pores diameter.....	4.17
homogeneity pores size index.....	4.18
interconnected pores.....	4.4
integral curve of pore size distribution.....	4.21
liquid surface tension.....	5.16.2
material permeability.....	4.5.1
maximum pores diameter.....	4.16
mechanical method; method of crushing	5.4
metallographic analysis.....	5.1.7
method of air permeability determination.....	5.12
method of capillary condensation.....	5.9
method of electric conduction.....	5.15
method of electron microscopy.....	5.1.5
method of hydrostatic weighing.....	5.6
method of linear displacement.....	5.1.3
method of liquid desorption.....	5.8

method of liquid forcing through a porous body.....	5.16
method of low temperature nitrogen adsorption.....	5.13
method of mercury (pressure) porosimetry.....	5.16
method of microscopic analysis	5.1.1
method of point count	5.1.7
method of quasi-shape-elastic neutron scattering.....	5.2
method of reciprocal displacement of liquids.....	5.11
method of saturation in helium.....	5.17
method of surfaces measurement.....	5.1.4
method of water absorptions kinetics	5.7
method of water displacement from saturated sample by stepwise growing air pressure.....	5.10
method of water vapours.....	5.9
micro X-ray analysis	5.1.8
molecular stylus method	5.14
opened pores.....	4.2
opened porosity.....	4.10
optical methods.....	5.1
photometric optical method	5.1.6
pores.....	4.1
pore size.....	4.14
pore size distribution.....	4.13
pores opened of one side.....	4.6
porosimety.....	4.12
porosity.....	4.8
small angle X-ray method of dispersion.....	5.3
specific surface of pore space.....	4.22
through pores.....	4.7
total porosity	4.9
true porosity.....	4.9

Абетковий показчик французьких термінів

analyse aux micirayons X.....	5.1.8
angle marginal de mouillage des liquides	5.16.1
cinétique de la désorption.....	5.8.1
coute différentielle de distribution des pores par dimensions.....	4.20
courbe intégrale des valeurs cumulées de distribution des pores par dimension	4.21
diamètre effectif des pores	4.17
diamètre hydraulique moyen des pores	4.17
diamètre maximal des pores.....	4.16
diamètre moyen des pores	4.15
dimension d'un pore.....	4.14
distribution des pores par dimensions.....	4.13
indice de dimension moyeune des pores.....	4.19
indice d'homogénéité des dimensions des pores.....	4.18
isotherme d'adsorption.....	59 1
métallographie microscopique.....	5.1.7
méthode d'adsorption d'azote de basse température.....	5.13
méthhode d'analyse microscopique.....	5.1.1
méthode de calcul des points.....	5.1.2
méthode de cinétique de l'absorption d'eau.....	5.7
méthode de concassage.....	5.4
méthode de condensation capillaire.....	5.9
méthode de conductibilité électrique.....	5.15
méthode de déplacement lineaire.....	5.1.3
méthode de désorption du liquide.....	5.8
méthode de diffusion à petits angles aux rayons X.....	5.3

méthode de déplacement d'eau de l'échantillon saturé par pression d'air en croissance étagée	5.10
méthode de déplacement réciproque des liquides.....	5.11
méthode de détermination de la perméabilité à l'air.....	5.12
méthode de dispersion quasiélastique neutronique.....	5.2
metallographie microscopique.....	5.1.7
méthode de forcer le liquide à travers un corps poreux.....	5.16
méthode de mesure des surface.....	5.1.4
méthode de microscopie électronique.....	5.1.5
méthode de pesage hydrostatique	5.6
méthode de porosimétrie de mercure.....	5.16
méthode de tâteurs moléculaires.....	5.14
méthode de saturation en hélium.....	5.17
méthode de vapeurs d'eau	5.9
méthode mécanique.....	5.4
méthode picnométrique.....	5.5
méthode photométrique optique.....	5.1.6
méthodes optiques.....	5.1
perméabilité du matériau.....	4.5.1
pores.....	4.1
pores associés.....	4.4
pores capillaires.....	4.5
pores communicants	4.7
pores fermés.....	4.3
pores interconnectés.....	4.4
pores ourverts.....	4.2
pores ouverts d'un côté.....	4.6
porosité	4.8
potrosité apparente.....	4.10
porosité ouverte d'un côté conventionelle.....	4.11
porosité réelle.....	4.9
porosité totale.....	4.9
porosimétrie.....	4.12
surface spécifique de l'espace de pores.....	4.22
tension superficielle de liquide.....	5.16.2

Абетковий показчик російських термінів

анализ металлографический.....	5.1.7
анализ микрорентгеновский.....	5.1.8
диаметр пор максимальный.....	4.16
диаметр пор средний.....	4.15
диаметр пор средний гидравлический.....	4.17
диаметр пор эффективный.....	4.17
изотерма адсорбции.....	5.9.1
кинетика десорбции.....	5.8.1
кривая распределения пор по размерам дифференциальная	4.20
кривая распределения пор по размерам интегральная.....	4.21
метод адсорбции паров воды.....	5.9
метод взаимного замещения жидкостей	5.11
метод вытеснения воды из насыщенного образца постепенно	
растущим давлением воздуха.....	5.10
метод гидростатического взвешивания.....	5.6

метод десорбции жидкости.....	5.8
метод дробления.....	5.4
метод измерения поверхности.....	5.1.4
метод капиллярной конденсации	5.9
метод квазиупругого нейтронного рассеивания.....	5.2
метод кинетики водопоглощения.....	5.7
метод линейного перемещения.....	5.1.3
метод механический.....	5.4
метод микроскопии электронной.....	5.1.5
метод микроскопического анализа.....	5.1.1
метод молекулярных щупов.....	5.14
метод насыщения гелием.....	5.17
метод низкотемпературной адсорбции азота.....	5.13
метод определения воздухопроницаемости.....	5.12
метод оптический фотометрический	5.1.6
метод пикнометрический.....	5.5
метод подсчета точек.....	5.1.2
метод продавливания жидкости через пористое тело.....	5.16
метод ртутной порометрии.....	5.16
метод рентгеновского рассеивания малоуглового.....	5.3
методы оптические.....	5.1
метод электропроводности.....	5.15
поверхностное натяжение жидкости.....	5.16.2
поверхность пористого пространства удельная.....	4.22
показатель однородности размера пор.....	4.18
показатель среднего размера пор	4.19
пористость.....	4.8
пористость истинная.....	4.9
пористость кажущаяся	4.10
пористость общая.....	4.9
пористость открытая.....	4.10
пористость сквозная условная.....	4.11
порометрия.....	4.12
поры.....	4.1
поры закрытые.....	4.3
поры капиллярные.....	4.5
поры открытые.....	4.2
поры связанные	4.4
поры сквозные.....	4.7
поры сообщающиеся	4.4
поры тупиковые.....	4.6
проницаемость материала	4.5.1
размер поры	4.14
распределение пор по размерам.....	4.13
угол смачивания жидкости краевой.....	5.16.1